

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Ірина КІЗИМА
_____ 2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
_____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНЦНОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
_____ 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни „АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ”

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань 07 „УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”

Освітньо-професійна програма „Фіскальне адміністрування”

Кафедра ФІНАНСІВ ім. С. ЮРІЯ

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен (семестр)
Денна	1	I	32	14	5	6	93	150	I
Заочна	1	I	8	4	-	-	138	150	II

30.08.2024

Тернопіль – 2024

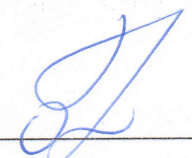
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 07 „Управління та адміністрування” спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 р.)

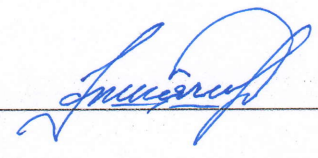
Робочу програму склав д.е.н., доц. Федір ТКАЧИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Зав. кафедри Андрій КРИСОВАТИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності з фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок, протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОП Федір ТКАЧИК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ»**

1. Опис дисципліни «Адміністрування податків»

Дисципліна Адміністрування податків	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни – обов’язкова; Мова навчання – українська.
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 1 Заочна – 1
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма – «Фіскальне адміністрування»	Лекції: Денна форма – 32 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 14 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин - 150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: Денна – 93. Заочна – 138. Індивідуальна робота: Денна – 5 год. Заочна – . Тренінг: Денна – 6 год. Заочна – .
Тижневих годин: 1 семестр – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Адміністрування податків»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни сформовані з метою формування у студентів мотиваційних засад до глибокого та ґрунтовного вивчення теоретичних, методологічних та практичних основ адміністрування податків в Україні, які спираються на здобутки вітчизняної та світової фіскальної науки. Такий підхід до вивчення дисципліни сприятиме глибокому засвоєнню майбутніми фахівцями у галузі оподаткування навиків організації податкової роботи в державі.

Дисципліна відноситься до наук прикладного характеру, які формують необхідний для подальшої професійної діяльності рівень знань фахівців у сфері управління оподаткуванням. Курс «Адміністрування податків» розкриває теоретичні та практичні основи оподаткування; основні положення нормативно-правової бази України у сфері справляння податків; функціональні обов'язки, права та повноваження фіскальних органів під час здійснення податкової роботи; права та обов'язки платників податків щодо виконання власних податкових зобов'язань; діючі податкові технології, які використовуються у вітчизняній практиці адміністрування податків тощо. Даний курс повинен сприяти формуванню висококваліфікованих фахівців-управлінців у галузі оподаткування.

Мета курсу – надати студентам знання з основ адміністрування податків в Україні.

Основними завданнями курсу «Адміністрування податків» виступають наступні: дослідження теоретико-інституційних засад адміністрування податків; опанування специфіки податкове консультування; вивчення базових аспектів нарахування, декларування та сплати прямих й непрямих податків; розуміння методики заповнення та подання податкової звітності, в т.ч. в електронному вигляді; ознайомлення з процедурами узгодження податкових зобов'язань тощо.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Адміністрування податків» є наступні:

- з'ясувати теоретико-організаційні засади адміністрування податків;
- вивчити положення нормативно-правової бази з питань адміністрування податків;
- здобути навиків організації податкової роботи щодо реєстрації та обліку платників податків у податкових органах, формування необхідних реєстрів у сфері оподаткування, здійснення розрахунків належних до сплати сум податків та заповнення форм податкової звітності. Окрім того – верифікування різноманітних форм податкових звітів та розрахунків на предмет їх узгодженості та правильності заповнення складає невід'ємну частину курсу, як і правильність заповнення та ведення особових рахунків платників податків ДПС України;
- ознайомитися із механізмами справляння прямих та непрямих податків в Україні;
- опанувати сучасні контрольні заходи ДПС України та інших контролюючих органів в сфері адміністрування податків та вивчається відповідальність платників за вчинення податкових правопорушень;
- знати процедури оскарження рішень контролюючих органів платниками податків;
- оволодіти навиками організації податкової роботи;
- вивчити сучасні технології адміністрування податків та особливості їх використання в Україні;
- набути навичок використання здобутих знань на практиці.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Професійні компетентності студентів загального профілю в процесі вивчення дисципліни пов'язані зі здатністю використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здатністю до пошуку використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань в

сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; здатністю аналізувати фінансову і монетарну політику та обґрунтовувати напрями їх удосконалення.

Спеціальні компетентності	
СК3	Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування
СК5	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію
СК10	Здатність застосовувати управлінські навички у сфері адміністрування податків і зборів до бюджетів всіх рівнів та моніторингу їхнього цільового використання.
СК11	Здатність формувати пропозиції щодо удосконалення податкової політики.
СК12	Здатність до володіння методичними прийомами податкового контролю в контексті мінімізації фіскальних ризиків.
СК13	Здатність використовувати у практичній діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку теоретичні знання в частині сучасних підходів про застосування методів та інструментів забезпечення фінансової безпеки у різних складових фінансової системи.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмами єдиного вступного іспиту (ЄВІ) та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ).

2.5. Результати навчання

ПР01	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
ПР09	Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР12	Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
ПР14	Обґрунтовувати та реалізувати ефективні управлінські рішення щодо застосування теоретичного та методичного інструментарію в процесі адміністрування податків і зборів.
ПР15	Формувати пропозиції щодо удосконалення податкової політики.
ПР16	Демонструвати у практичній діяльності поглиблені знання щодо нарахування, декларування та сплати податків і зборів, а також контролю за їхнім цільовим використанням.
ПР17	Обґрунтовувати та реалізувати ефективні управлінські рішення щодо використання сучасних підходів, методів та інструментів для забезпечення фінансової безпеки у різних складових фінансової системи.

3. Програма дисципліни «Адміністрування податків».

Змістовний модуль 1. Організація процесу адміністрування податків фіскальними органами та адміністрування непрямих податків

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

Ретроспектива та сутність категорії «Адміністрування податків». «Адміністрування податків» у вузькому та широкому розумінні слова.

Концептуальні основи адміністрування податків.

Чинники, що впливають на рівень адміністрування податків у державі: нескладна та чітка нормативно-правова база; дієва організаційна структура податкових органів України; точні та ефективні процедури (операційні та управлінські); належний рівень фахової підготовки кадрів фіскальних органів; відповідний рівень винагороди за працю службового персоналу та керівного складу ДПС України; досконалий рівень забезпечення необхідними ресурсами для провадження професійної діяльності; ефективне координування діяльності фіскальних органів з іншими інституціями у процесі адміністрування податків; ефективна та дієва судова система; інформаційне забезпечення адміністрування податків; податкова культура та грамотність населення.

ТЕМА 2. УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ У КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНАХ ЩОДО ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Розвиток та структура контролюючих органів у сфері оподаткування.

Характеристика функціональних елементів адміністрування податків і зборів. Розподіл повноважень контролюючих органів щодо реалізації функціональних елементів адміністрування податків. Облікова та контрольна робота контролюючих органів у сфері оподаткування. Прогнозування та планування податкових надходжень.

Сучасні інформаційні системи, їх класифікація та роль в оподаткуванні. Інформаційні технології в роботі фіскальних органів та підприємств України

ТЕМА 3. ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Роль податкового консультування в сфері адміністрування податкових платежів

Історичні причини виникнення податкового консультування. Сутність, принципи та критерії податкового консультування. Зарубіжний досвід в сфері надання послуг податкового консалтингу. Організаційно-правові основи податкового консультування в Україні. Особливості надання податкових консультацій платникам податків і зборів. Податкове консультування як фактор мінімізації податкових правопорушень та удосконалення податкової культури. Необхідність розвитку податкового консультування та його користь для платників податків

ТЕМА 4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ

Процедури адміністрування податку на додану вартість у органах контролю щодо податків і зборів. Облік платників ПДВ як прояв вторинного обліку платників окремих податків і зборів. Реєстраційні документи платників податку на додану вартість у фіскальних органах.

Свідоцтво платника ПДВ, припинення реєстрації платника ПДВ.

Контрольні процедури щодо ПДВ. Види перевірок правильності нарахування податку на додану вартість. Процедура відшкодування ПДВ з бюджету. Перевірка правильності заявлених до відшкодування з бюджету сум ПДВ. Порядок та правильність відшкодування з бюджету сум

переплат по ПДВ. Способи відшкодування ПДВ із бюджету. Висновок про суми відшкодування податку на додану вартість. Форми звітності з ПДВ, умови декларування.

Пільги по податку на додану вартість.

ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ

Реєстрація платників акцизного податку у фіскальних органах. Формування списків платників акцизного податку на підставі установчих документів та наявних ліцензій на право виробництва та реалізації підакцизних товарів. Реєстр платників акцизного податку. Верифікація реєстру платників акцизного податку на підставі одержаної інформації від митних органів.

Загальна характеристика, призначення та особливі ознаки марок акцизного податку на окремі види підакцизних товарів. Порядок оформлення попередньої заявки-розрахунку про потребу в марках акцизного податку та заявки-розрахунку на придбання марок акцизного податку. Особливості реалізації та контролю за використанням марок акцизного податку.

Особливості адміністрування акцизного податку за виробництво та реалізацію спиртів, алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Механізм визначення належних до сплати в бюджет сум акцизного податку: оподатковувані та неоподатковувані обороти; тверді, відносні та валютні ставки; порядок і терміни сплати для окремих платників.

Порядок складання розрахунку акцизного податку.

ТЕМА 6. ПРАГМАТИКА АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

Митні формальності при переміщенні товарів через митний кордон України. Облік та нарахування сум митних платежів. Особливості нарахування та сплати мита при переміщенні товарів через митний кордон України. Особливості застосування акцизного податку щодо товарів, які переміщуються через митний кордон України. Нарухування і сплата ПДВ щодо товарів, які переміщуються через митний кордон України.

Митний контроль та практика його застосування щодо митних платежів

Інформаційне забезпечення адміністрування митних платежів в Україні. Декларування товарів з використанням інформаційних технологій та послуг митних брокерів.

ТЕМА 7. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Реєстрація платників податку на прибуток в органах ДПС України. Реєстр неприбуткових організацій і установ.

Ставки податку. Строки сплати податку. Особливості визначення належних до сплати в бюджет сум податку по операціях із дивідендами, процентами, роялті, валютними цінностями, цінними паперами і торговими зобов'язаннями.

Оподаткування орендних і лізингових операцій. Оподаткування прибутків нерезидентів, що мають походження з України та прибутків резидентів України, отриманих за кордоном (довідка-підтвердження статусу податкового резидента України).

Оподаткування неприбуткових та благодійних організацій, громадських організацій інвалідів та їх підприємств, спільної діяльності, страхових організацій, банківських організацій та небанківських фінансових установ, виробників сільгосппродукції, підприємств СЕЗ, грального бізнесу та інших категорій платників.

Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень). Різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій. Форми декларації по податку на прибуток та додатків до неї.

Особливості звільнення від сплати податку на прибуток підприємств.

ТЕМА 8. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Реєстрація та облік платників податку. Об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Загальний оподатковуваний дохід. Поняття податкової знижки, специфіка її отримання. Податкові соціальні пільги (заява про застосування соціальної податкової пільги; заява про відмову від застосування соціальної податкової пільги).

Механізм визначення належних до сплати в бюджет сум податку. Ставки податку.

Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування з метою оподаткування окремих видів доходів: оподаткування доходів від надання нерухомості в оренду (суборенду), житловий найм; оподаткування процентів; оподаткування дивідендів; оподаткування роялті; оподаткування вигравів та призів; оподаткування інвестиційного прибутку; оподаткування благодійної допомоги; оподаткування доходів, отриманих за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування; оподаткування іноземних доходів; оподаткування операцій із продажу нерухомості; оподаткування операцій із продажу або обміну рухомого майна; оподаткування спадщини; оподаткування подарунків.

Порядок сплати податку до бюджету. Звітність по податку на доходи фізичних осіб. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації)

ТЕМА 9. АДМІНІСТРУВАННЯ МАЙНОВИХ, МІСЦЕВИХ ТА ІНШИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ

Визначення сутності та ролі майнових і місцевих податкових платежів. Плата за землю та сучасні особливості її адміністрування. Визначення розміру податку та орендної плати з використанням нормативної грошової оцінки земельних ділянок. Значення податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки в системі адміністрування податків. Транспортний податок та його роль. Фіскальна децентралізація та місцеве оподаткування. Основні тенденції та правила адміністрування єдиного податку в Україні та країнах ЄС. Визначення основних умов справляння екологічного податку. Рентна плата та характеристика її складових елементів. Адміністрування рентної плати за користування надрами.

Контрольні дії фіскальних органів щодо адміністрування майнових, місцевих та інших податків і зборів.

ТЕМА 10. ВИЗНАЧЕННЯ ТА АПЕЛЯЦІЙНЕ УЗГОДЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

Способи узгодження податкових зобов'язань. Визначення податкових зобов'язань контролюючими органами. Умови визначення податкових зобов'язань з податків і зборів платниками податків.

Процедура апеляційного узгодження податкових зобов'язань з податку. Досудове (адміністративне) та судове врегулювання податкових спорів. Оскарження рішення контролюючого органу платниками податків. Вимоги до скарги та особливості її подання. Податкова медіація: зарубіжний досвід та українські перспективи. Підвищення рівня податкової культури та грамотності населення як пріоритетний напрям адміністрування податків.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни «Адміністрування податків»
(денна форма навчання)**

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні і заняття	СРС	Тренінг	ІРС
Змістовий модуль 1. Організація процесу адміністрування податків фіскальними органами та адміністрування непрямих податків					
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ	4	2	10		1
ТЕМА 2. УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ У КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНАХ ЩОДО ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ	2	2	10		
ТЕМА 3. ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	4			10	2
ТЕМА 4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ	4	2	9		
ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ	2	2	9	-	
ТЕМА 6. ПРАГМАТИКА АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ	2			9	-
Змістовий модуль 2. Організація процесу адміністрування податків фіскальними органами та адміністрування прямих податків					
ТЕМА 7. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ	2	2	9		2
ТЕМА 8. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	4			9	
ТЕМА 9. АДМІНІСТРУВАННЯ МАЙНОВИХ, МІСЦЕВИХ ТА ІНШИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	4	2	9		
ТЕМА 10. ВИЗНАЧЕННЯ ТА АПЕЛЯЦІЙНЕ УЗГОДЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ	4	2	9	2	
Разом	32	14	93	6	5

(заочна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Організація процесу адміністрування податків фіскальними органами та адміністрування непрямих податків				
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ	2	-	12	-
ТЕМА 2. УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ У КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНАХ ЩОДО ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ		-	12	-
ТЕМА 3. ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ		2	12	-
ТЕМА 4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ	2	1	14	-
ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ			14	-
ТЕМА 6. ПРАГМАТИКА АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ			14	-
Змістовий модуль 2. Організація процесу адміністрування податків фіскальними органами та адміністрування прямих податків				
ТЕМА 7. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ	2	1	14	-
ТЕМА 8. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ			14	-
ТЕМА 9. АДМІНІСТРУВАННЯ МАЙНОВИХ, МІСЦЕВИХ ТА ІНШИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	2	-	16	-
ТЕМА 10. ВИЗНАЧЕННЯ ТА АПЕЛЯЦІЙНЕ УЗГОДЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ		-	16	-
Разом	8	4	138	-

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

Мета: Оволодіти знаннями суті адміністрування податків

Питання для обговорення:

1. Зміст поняття та значення адміністрування податків
2. Принципи, методи та функції адміністрування податків
3. Фактори впливу на ефективність адміністрування податків
4. Концептуальні основи адміністрування податків

Література: 1, 2, 7, 17, 19, 26, 38.

Практичне заняття 2

ТЕМА 2. УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНАХ

Мета: Засвоїти специфіку управлінських рішень та інформаційно-комунікативних зв'язків під час адміністрування податків

Питання для обговорення

1. Еволюція контролюючих органів в Україні
2. Організація діяльності та структура органів Державної фіскальної служби в Україні
3. Облікова та контрольна робота контролюючих органів у сфері оподаткування.
4. Інформаційні системи та технології в роботі фіскальних органів і підприємств України

Література: 4, 11, 12, 17, 19, 26, 32, 39.

Практичне заняття 3

ТЕМА 3. ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Мета: Освоїти основні форми та різновиди податкового консультування

Питання для обговорення

1. Сутність та роль податкового консультування в сфері адміністрування податкових платежів
2. Причини виникнення податкового консультування в Україні та світі
3. Роз'яснення податкового законодавства серед платників податків
4. Робота фіскальних органів з розгляду звернень та інформування платників податків

Література: 4, 8, 18, 22, 27, 30, 36.

Практичне заняття 4

ТЕМА 4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ

Мета: Оволодіти навиками адміністрування податку на додану вартість

Питання для обговорення:

1. Реєстрація платників ПДВ фіскальними органами.
2. Методика визначення індивідуального податкового номера платника ПДВ.
3. Процедура видачі свідоцтва платника ПДВ.
4. Перереєстрація платників ПДВ.
5. Скасування державної реєстрації платників ПДВ.

6. Облік податкових надходжень від ПДВ.
 7. Форми декларацій по ПДВ. Верифікація податкових пільг.
- Література: 10, 13, 14, 5, 8, 9, 15, 19, 28

Практичне заняття 5

ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ

Мета: Засвоїти основні особливості адміністрування акцизного податку в Україні

Питання для обговорення:

1. Формування списків платників акцизного податку в Україні.
 2. Маркування підакцизних товарів. Процедура одержання марок акцизного податку
 3. Контроль за обігом алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
 4. Порядок включення акцизного податку в ціну товарів.
 5. Розрахунок належної до сплати в бюджет суми акцизного податку.
 6. Строки сплати податку та звітність платників. Верифікація податкових пільг.
 7. Відповідальність платників податку за порушення норм податкового законодавства.
- Література: 1, 9, 13, 14, 15, 17, 19, 32

Практичне заняття 6

ТЕМА 6. ПРАГМАТИКА АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

Мета: Оволодіти знаннями щодо порядку адміністрування митних платежів при перевезенні товарів через митний кордон України

Питання для обговорення:

1. Мито та його роль в адмініструванні податків
 2. Адміністрування митних платежів при перетині митного кордону України
 3. Митна вартість та методи її визначення
 4. Митне оформлення та декларування товарів
- Література: 1, 9, 13, 14, 16, 18, 23, 19.

Практичне заняття 7

ТЕМА 7. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ТА ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Мета: Освоїти механізми адміністрування податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб

Питання для обговорення

1. Еволюція адміністрування податку на прибуток в Україні
 2. Адміністрування доходів, витрат та амортизації підприємств
 3. Облік і обчислення податку на прибуток підприємств.
 4. Перспективи адміністрування податку на прибуток підприємств
 5. Соціально-економічне значення прибуткового оподаткування громадян
 6. Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб
 7. Перерахунок податку, податкові соціальні пільги та податкові знижки
 8. Особливості декларування, обліку та контролю за справлянням податку на доходи фізичних осіб
- Література: 5, 6, 8, 9, 13, 14, 16, 18, 23, 19, 32

Практичне заняття 8

ТЕМА 9. АДМІНІСТРУВАННЯ МАЙНОВИХ, МІСЦЕВИХ ТА ІНШИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ. АПЕЛЯЦІЙНЕ УЗГОДЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Мета: Ознайомитись із порядком адміністрування місцевих податків і зборів та інших податкових платежів

Питання для обговорення:

1. Значення податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки в системі адміністрування податків
2. Основні тенденції та правила адміністрування єдиного податку в Україні
3. Плата за землю та сучасні особливості її адміністрування
4. Характеристика основних умов справляння екологічного податку та інших податків і зборів
5. Порядок та умови визначення податкових зобов'язань контролюючими органами
6. Оскарження рішень контролюючих органів
7. Адміністрування податкового боргу контролюючими органами

Література: 2, 4, 7, 13,14, 16, 18, 23.

6. Тренінг з дисципліни

Тренинг (англ. training) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.
3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань тренінгового заняття.
4. Науково-пошукова робота здійснюється у вигляді реферативного завдання з мультимедійною презентацією згідно із запропонованими варіантами дослідження проблемних аспектів у сфері адміністрування податків в Україні та розвинених країнах світу.
5. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконання завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематичні напрямки тренінгу:

1. Адміністрування податків і зборів в Україні та країнах Європейського Союзу: порівняльно-моніторинговий аспект (2 год);
2. Нарощування фіскального потенціалу державного та місцевих бюджетів на базі оптимізації процедур адміністрування податків та зборів в Україні з урахуванням світового досвіду (2 год);
3. Ділова гра у формі вирішення ситуаційного завдання щодо визначення та узгодження податкових зобов'язань за податками, надання податкової консультації та апеляційне узгодження податкового зобов'язання (2 год).

Завдання для виконання 1 тематичного напрямку тренінгу (теоретичний блок): моніторинг нормативно-правового поля адміністрування податків і зборів в країнах ЄС; вивчення функціональних завдань фіскальних інституцій в деяких країнах ЄС щодо контролю за

адмініструванням та сплатою податкових платежів до бюджету; дослідження ролі податкового планування та консультування в контексті оптимізації адміністрування податків фізичними та юридичними особами в Україні та ЄС; порівняння практики України та країн Європейського Союзу щодо ефективного адміністрування податків і зборів до бюджету; формування висновків та пропозицій; дискусійне обговорення результатів 1 тематичного напрямку тренінгу.

Завдання для виконання 2 тематичного напрямку тренінгу (практичний блок): моніторинг та аналіз показників надходжень податків і зборів до державного та місцевих бюджетів в Україні; робота з даними офіційних комунікаційних ресурсів Державної податкової служби України, Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державного веб-порталу для громадян, органів місцевого самоврядування в контексті збору даних щодо справляння загальнодержавних та місцевих податків і зборів до відповідного бюджету; формування пропозицій щодо нарощування фіскального потенціалу державного та місцевих бюджетів в Україні з урахуванням досвіду зарубіжних країн.

Завдання для виконання 3 тематичного напрямку тренінгу (ситуативно-ігровий блок): огляд законодавства України щодо оформлення податковими органами матеріалів про адміністративні правопорушення; вибір необхідного документального забезпечення щодо складання податкового повідомлення рішення; заповнення податкового повідомлення рішення відповідної форми залежно від характеру порушення податкового законодавства; формування та подання скарги контролюючим органам у сфері оподаткування: адміністративне та судове оскарження рішень ДПС України.

Критерії оцінювання тренінгу:

- 1) відповідність законодавчим нормам (20 балів);
- 2) якість планування та подання інформації (20 балів);
- 3) правильність оформлення документації (20 балів);
- 4) участь в дискусії та обговоренні (20 балів).
- 5) чіткість висновків та пропозицій (20 балів).

7. Тематика самостійної роботи студентів

1. Адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів) в умовах ризиків воєнного часу.
2. Адміністрування податкових пільг: українські реалії та зарубіжний досвід.
3. Бухгалтерський облік розрахунків з бюджетом за податками та зборами: загальні риси
4. Верифікація заявлених податкових пільг.
5. Виключення платників податку на додану вартість із державного реєстру платників ПДВ.
6. Вимоги щодо складання та подання фінансової і податкової звітності.
7. Декларація про доходи. Електронне декларування.
8. Діджиталізація процедур адміністрування податків і зборів в Україні та країнах ЄС.
9. Електронне адміністрування податків як засіб підвищення ефективності їх сплати
10. Єдиний податок: сутність, основні елементи, динаміка бюджетних надходжень.
11. Загальна характеристика, призначення та особливі ознаки марок акцизного податку на окремі види підакцизних товарів.
12. Інвентаризація платників ПДВ.
13. Індивідуальний податковий номер платника ПДВ.
14. Інформаційне забезпечення адміністрування плати за землю.
15. Картки особових рахунків.
16. Концептуальні основи адміністрування податків.
17. Критерії віднесення платників податку до категорії великих.
18. Майнові податки в Україні та країнах Європейського Союзу.

19. Митне оформлення та митне декларування товарів.
20. Місцеві податки і збори в Україні.
21. Нормативно-правові аспекти нарахування та сплати податкових платежів в умовах воєнного стану.
22. Оподаткування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в українській практиці.
23. Особливості адміністрування акцизного податку на виробництво та реалізацію спиртів, алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
24. Особливості нарахування та сплати мита.
25. Особливості реєстрації платників податків, що перейшли на спрощені моделі оподаткування.
26. Перереєстрація платників податку на додану вартість.
27. Податкова політика України та деяких європейських країн в період воєнного часу
28. Податковий розрахунок резидента, що виплачує дивіденди платникам податку на доходи фізичних осіб.
29. Податкові соціальні пільги та специфіка їх адміністрування
30. Поняття податкового кредиту по податку на доходи фізичних осіб.
31. Поняття та сутність категорії «адміністрування податків».
32. Порядок формування державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів.
33. Права та повноваження органів державної виконавчої влади щодо запровадження місцевих податків і зборів.
34. Проблемні аспекти адміністрування місцевих податків.
35. Реєстр неприбуткових організацій і установ.
36. Реєстр платників ПДВ та особливості його формування.
37. Реєстрація платників акцизного податку у податкових органах.
38. Реєстрація платників податку на прибуток в податкових органах.
39. Реєстри платників єдиного податку.
40. Різниця, що виникають під час адміністрування податку на прибуток.
41. Річна декларація про майновий стан і доходи.
42. Свідоцтво платника єдиного податку: порядок видачі та подання необхідних документів.
43. Специфікації оскарження податкових повідомлень-рішень
44. Спрощена система оподаткування в Україні: переваги та недоліки для окремих платників податків.
45. Строки сплати єдиного податку та подання звітності.
46. Удосконалення адміністрування податків в Україні з урахуванням європейського досвіду
47. Форми декларації по податку на додану вартість.
48. Форми декларації по податку на прибуток та додатків до неї.
49. Формування реєстрів платників податку на прибуток.
50. Характеристика чинників, які впливають на рівень адміністрування податків у державі.

Самостійна робота з дисципліни «Адміністрування податків» виконується у формі реферату або тез доповідей конференції залежно від обраного питання, яке не має повторюватися в межах академічної групи.

Порядок виконання самостійного завдання:

1. Ознайомлення з літературою та нормативно-правовою базою. Вивчити рекомендовані актуальні літературні джерела та нормативно-правові акти, що стосуються обраного питання з дисципліни «Адміністрування податків».
2. Вибір даних для аналізу. Передбачає роботу з інформаційно-довідковим ресурсом, де офіційно-представлені звітні дані щодо адміністрування податків і зборів.

3. Аналіз інституційної бази. Провести порівняльний аналіз функціонування інституційного забезпечення в сфері адміністрування податків в Україні, країнах Європейського Союзу та інших провідних країнах світу.

4. Опис практичного застосування. Розглянути, як сформований матеріал (пропозиції) може бути реалізований в сучасних умовах розвитку України.

5. Формування висновків та оформлення. На основі проведеного аналізу сформулювати висновки щодо оптимізації адміністрування податків в контексті досліджуваного питання. Оформити згідно вимог виконане завдання.

Основні вимоги до оформлення самостійного завдання:

1. Обсяг реферативної роботи – 12-15 сторінок комп'ютерного тексту, включаючи титульну сторінку, зміст, основний текст, список використаних джерел (оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015). Обсяг тез доповідей конференції – 4-5 сторінок комп'ютерного тексту, включаючи регалії, назву, графічні об'єкти, літературу).

2. Форматування тексту:

– шрифт – Times New Roman, розмір 14;

– міжрядковий інтервал – 1,5;

– поля – 2 см з усіх боків;

– абзацний відступ – 1,25 см.

3. Робота має бути унікальною та перевіреною спеціальною програмою (унікальність тексту – більше 75%).

4. Цитування та посилання:

Використання посилань на літературні джерела є обов'язковим. Посилання подаються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела та сторінки (наприклад, [5, с. 123]).

Використання неавторських текстів без належного цитування не допускається.

Оцінювання самостійної роботи:

90-100 балів – робота повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, високий рівень унікальності, здобувач відмінно оперує інформацією та надає чіткі відповіді на запитання, підтримує дискусію з аудиторією.

75-89 бали – робота в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві неточності, здобувач демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, проте проявляє меншу активність в дискусійному обговоренні.

60-74 бали – здобувач в цілому володіє матеріалом досліджуваної проблематики та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки

0-59 – здобувач в цілому може володіти інформацією щодо досліджуваної проблематики, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, без належного оформлення самостійної роботи.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Адміністрування податків» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування, розв'язування практичних кейсів, презентації результатів виконаних завдань, оцінювання результатів модульної контрольної роботи, оцінювання результатів самостійної роботи студентів, наукова дискусія, інші види індивідуальних і групових завдань, екзамен.

9. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Адміністрування податків» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій.	Модульний контроль 20 тестів по 5 балів за кожен тест	Тренінг Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу в результаті виконання передбачених робочою програмою завдань	Самостійна робота Оцінка за виконання завдання для самостійної роботи	Екзамен визначається шляхом відповіді на питання, передбачені в екзаменаційному білеті: 1. Питання теоретичного характеру: 3 питання по 20 балів за кожне; 2. Задачі: 1 задача 15 балів; 2 задача 25 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1–10
2	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1–10
3	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1–10
4	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-10
5	Форми податкової звітності	4-9
6	Наявність доступу до мережі Інтернет	1–10
7	Персональні комп'ютери (планшети, інші гаджети)	1–10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бюджетна система: підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
2. Валігура В.А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу. *Фінанси України*. 2022. № 3. С. 22-37.
3. Дем'янчук І. А., Коваль Л. А., Ліщук Н. В., Козак С. В. Сутність податкового адміністрування в умовах реалізації сучасної податкової політики України. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7632>
4. Десятнюк О. М., Марченко Л. І. Науково-методичні детермінанти податкової політики в умовах трансформації національної економіки. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 4. С. 8–19.
5. Крисоватий, А. І., Синютка Н.Г. Партиципаторний бюджет як елемент діджиталізації фіскального простору України. *Фінанси України*. 2019. Вип. 11. С. 110-124.
6. Лагодієнко Н. В., Скляр Л. Б., Степаненко С. В. Електронне адміністрування податків як засіб підвищення ефективності їх сплати. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 78-82.
7. Луцик А.І. Обґрунтування пріоритетності досягнення цілей сталого розвитку у здійсненні фіскальної політики. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1(66). С. 89-101
8. Луцик А.І., Ткачик Ф.П. Адміністрування податків. Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 282 с.
9. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. *Верховна Рада України*. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

10. Оніщенко Г. Адміністрування податку на додану вартість в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Фінансовий простір*. 2020. №3 (39). С. 195-204.
11. Опарін В.М., Сарнецька Я.А. Імперативи бюджетного регулювання в Україні в умовах фіскальної децентралізації. *Фінанси України*. 2020. №1. С. 58-72.
12. Письменний В.В. Теоретико-методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів: моногр. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 468 с.
13. Піхоцька О. М. Ющик Ю. В. Аналіз виконання бюджетів в період воєнного стану. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна*. 2022. Вип. 35. С. 25–32.
14. Податкове та митне право України : метод. вказівки / уклад. О. І. Олійничук. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 38 с.
15. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-IV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
16. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п>
17. Сідельникова Л.П. Теоретико-організаційні домінанти податкового адміністрування в системі державного податкового менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2020. № 22. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/91/86>
18. Сідляр В., Валігура В. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9173>
19. Ткачик Ф. П. Інформаційне забезпечення діяльності податкових органів на державному і територіальному рівнях. *Бізнес Навігатор*. 2021. Вип. 4 (65). С. 122-127.
20. Ткачик Ф. П. Роль податку на нерухоме майно у фіскальній політиці Європейського Союзу та економічному відновленні України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 4. С. 22-28.
21. Ткачик Ф. П., Валігура В. А., Дмитрів В. І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602>
22. Ткачик Ф.П. Фіскальний федералізм в Україні: теорія, методологія, практика : моногр. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 348 с.
23. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
24. Тучак, Т., Шейко, Н. Адміністрування акцизного податку у контексті його фіскальної ефективності. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-63>
25. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони: Документ 984_011. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
26. Угрин В. В. Фіскальні та соціальні детермінанти оподаткування доходів фізичних осіб. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1 (66). С. 163–173.
27. Фурик І. І. Особливості формування та виконання місцевих бюджетів України в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського університету: серія Економіка*. 2024. Вип. 1(63). С. 143–148.
28. Швабій К. Діагностика системи місцевого оподаткування : аналітичний звіт / К. Швабій, Т.

- Богдан, М. Джус, Т. Кошук, Н. Новицька, М. Пасічний, І. Онищук, Ю. Остріщенко. U-LEAD з Європою та Growford Institute. 2023. URL: <https://u-lead.org.ua/storage/admin/files/d7ee40daa7f8543c84903bb0b76b51dd.pdf>
29. Шевчук А. М. Проблеми управління податковими ризиками в умовах пандемії COVID-19. *Світ фінансів*. 2021. № 1. С. 188–201.
 30. Шот А., Підручняк К. Організація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах у сучасних умовах. *Молодий вчений*. 2022. № 12 (112). С. 129–133.
 31. Demin A. V. Responsive tax administration model and tax compliance. *Law Enforcement Review*. 2022, № 2. P. 80–92.
 32. Direct and indirect taxes. Startup Guide. 02.01.2019. URL:<https://www.ionos.com/startupguide/grow-your-business/direct-and-indirecttax>.
 33. Dollery, B., Kitchen, H., McMillan, M., Shah, A. Local Tax Administration. In: Local Public, Fiscal and Financial Governance. Springer International Publishing, 2020. P. 17–38.
 34. Gruber J. Public Finance and Public Policy: textbook. 6th edition, Worth Publishers, 2019. 896 p.
 35. Mgammal, M.H. Corporate tax planning and corporate tax disclosure. *Meditari Accountancy Research*, 2019. Vol. 28 No. 2, Pp. 327-364.
 36. OECD (2023), Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9d0453d5-en>.
 37. Richard W. Tresch. Public Finance: A Normative Theory: textbook. 4th edition, Academic Press, 2022. 568 p.
 38. Tiebout C. Economic Theory of Fiscal Decentralization. Public Finances: Sources, and Utilization. Princeton, New Jersey, 1961. P. 76–96.
 39. Wicksell K. A. New Principle of Just Taxation. In: Classics in the Theory of Public Finance / ed. by R. A. Musgrave, A. T. Peacock. London: Macmillan ; N. Y. : St Martin's Press, 1967. P. 72–118.